

บทเพลง “เพื่อวันพรุ่งนี้ รีฟริส” จาก ละครเพลง แกะดำโลกสวย เดอะ มิวสิคัล

“For Tomorrow to Come, Reprise” from “Black Sheep” The Musical

นาวาตรี นบ ประทีป ประเสน*

บทคัดย่อ

บทเพลง “เพื่อวันพรุ่งนี้ รีฟริส” เป็นเพลงสุดท้ายจากสี่บทเพลงที่มาจากบทเพลงหลัก (Theme Song) “เพื่อวันพรุ่งนี้” ประพันธ์ทำนองและเรียบเรียงเสียงประสานโดย นาวาตรี นบ ประทีป ประเสน ประพันธ์คำร้องโดย แมนสรวง (ปิยารกุล) สุรางค์รัตน์ อรุณพงศ์ ชัยวินิตย์ และพีรพัฒน์ บัวนิลเจริญ ในละครเพลง แกะดำโลกสวย เดอะมิวสิคัล ซึ่งบทเพลงหลัก “เพื่อวันพรุ่งนี้” เป็นบทเพลงที่นักแสดงหลักทั้ง 3 คน ต้องร้องประชันกัน เพื่อแสดงออกถึงความมุ่งมั่นของแต่ละคนที่มีเป้าหมายของชีวิตในการสร้างประโยชน์เพื่อประเทศชาติ แต่มีวิธีการไปสู่เป้าหมายที่ต่างกัน ได้แก่ ตะวัน (รับบทโดย อดุลยารัมย์ สุวรรณจักร) มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาประเทศไปสู่สิ่งที่ดี บนวิธีการที่ถูกต้องด้วย สัทสน์ (รับบทโดย ภักดิ์ภูมิ จิตต์พิสุทธิ์สิริ) มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาประเทศไปสู่สิ่งที่ดีเช่นเดียวกับตะวัน แต่ยอมใช้วิธีการที่ไม่ถูกต้อง และพีระ (รับบทโดย อรุณพงศ์ ชัยวินิตย์) มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาประเทศเช่นเดียวกัน แต่ยอมทรยศเพื่อนเพื่อรักษาเป้าหมายของชีวิตตนเอง ดังนั้นบทเพลงและดนตรีจึงต้องส่งเสริมบทบาทของตัวละครเอกทั้ง 3 คนนี้ โดยใช้วิธีการทางประพันธ์เพลงต่างๆ ได้แก่ กุญแจเสียง (ทั้งเมเจอร์และไมเนอร์) สังกัดลักษณะ การดำเนินคอร์ด การวางแนวเสียง ลีลาสอดประสานแนวทำนอง และการเรียบเรียงเสียงวงดนตรี เพื่อให้ตัวละครเอกทั้ง 3 คนนี้แสดงบทบาทได้อย่างลึกซึ้งที่สุด

คำสำคัญ: บทเพลงหลัก/ ละครเพลง/ แกะดำโลกสวย

Abstract

“For Tomorrow to Come, Reprise” is the last of four songs from the theme song “For Tomorrow to Come”, lyrics written by Mansuang (Piyarakul) Surangkaratana, Arrunpong Chaivinit, Pheeraphat Buanincharean and music written by Lieutenant Commander Nob Pradipasen. In the “Black Sheep” the musical, three main actors must sing the theme song to express their goals for a country with their own different ways, such as “Tawan” (played by Adulyarasami Suwanachakara) who aims to develop a country by the good procedure, “Sutas” (played by Bhakbhoom Chitpisutsiri) who aims at a country as same as Tawan but with bad strategies and “Peera” (played by Arrunpong Chaivinit) who also aims at a country but he betrayed Tawan for keeping his target. So music and songs must support these three characters by using composition techniques such as keys (both major and minor keys), musical form, chord progression, chord voicings, counterpoint as well as orchestration for the actors to show a profound expression.

Keywords: Theme Song / The Musical/ Black Sheep

* คุรียางศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประพันธ์เพลง วิทยาลัยดนตรีแห่งเมืองบอสตัน อาจารย์ประจำ วิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต อีเมล nob.p@rsu.ac.th

บทเพลง “เพื่อวันพรุ่งนี้ รีพริส” จาก ละครเพลง แกะดำโลกสวย เดอะ มิวสิคัล

“For Tomorrow to Come, Reprise” from “Black Sheep” The Musical

นาวาตรีเนบ ประทีปะเสน

บทนำ

ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์ อธิการบดี มหาวิทยาลัยรังสิต มีดำริที่จะปฏิรูปการศึกษา โดยเน้นให้นักศึกษาลงมือปฏิบัติงานมากกว่าการนั่งในห้องเรียน และให้นักศึกษาทำงานร่วมกันแม้จะเรียนต่างคณะต่างหลักสูตร จึงได้ให้จัดการเรียนการสอนแบบ “สหวิทยาการ” โดยเริ่มที่หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (General Education) ซึ่งการสร้างสรรค์ละครเพลงก็เป็นหนึ่งในโครงการดังกล่าวที่นำวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ วิทยาลัยดนตรี คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะดิจิทัลอาร์ต และคณะศิลปะและการออกแบบ มาปฏิบัติงานร่วมกัน ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายสื่อสารองค์กร ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ รุ่งเรืองวิริยะ จึงได้นำหนังสืออัตชีวประวัติของดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์ “แกะดำโลกสวย” มาดัดแปลงเป็นบทละครเพลงเพื่อนำร่องในโครงการหมวดวิชาศึกษาทั่วไปแบบสหวิทยาการ เนื่องจากเรื่องแกะดำโลกสวย เป็นเรื่องราวชีวิตประวัติของท่านอธิการบดีอันเป็นที่รักของขามหาวิทยาลัยรังสิต จึงเกิดความร่วมมือร่วมใจอย่างมากมายจากผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนักศึกษาเกือบทุกคณะในมหาวิทยาลัยรังสิต มาร่วมกันทำงานในละครเพลงนี้ เพื่อมอบเป็นของขวัญแด่ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์ ในโอกาสครบ 80 ปี ในวันที่ 9 พฤษภาคม พ.ศ. 2561

ละครเพลงนั้นต้องมีบทเพลงหลัก และเพลง “เพื่อวันพรุ่งนี้” จะเป็นบทเพลงหลักสำหรับละครเพลง แกะดำโลกสวย เดอะมิวสิคัล ซึ่งเป็นบทเพลงร้องสำหรับ 3 คน (Trio) ที่ตัวละครทั้งสามคนต้องแสดงออกถึงความมุ่งมั่นที่ทาเพื่อประเทศชาติ บนทัศนคติที่ต่างกันไป ดังสรุปได้ดังนี้ คือ

ตะวัน : เป้าหมายเพื่อประเทศชาติ บนวิถีทางที่ถูกต้อง และสะอาด

สุทัศน์ : เป้าหมายเพื่อประเทศชาติ แต่บนวิถีทางที่ไม่ถูกต้องหรือสกปรกก็ได้

พีระ : เป้าหมายเพื่อประเทศชาติ แต่รักษาเป้าหมายของตนเอง แม้ต้องทรยศเพื่อนรัก

ดังนั้น ทำนอง เนื้อร้อง และการเรียบเรียงเสียงประสานของบทเพลงหลักนี้ จึงต้องนำเสนอบทบาทที่แตกต่างของทั้ง 3 ตัวละครนี้ แต่ทุกตัวละครก็ยังมีความมุ่งมั่นเดียวกัน คือ ทำเพื่อประเทศชาติ บทเพลงหลักนี้ได้ปรากฏในละครเพลง 4 ช่วง/ วาระ ได้แก่ ฉากที่ 2 และ 3 ร้องคู่โดยตะวันและสุทัศน์ ฉากที่ 8 ร้องคู่โดยพีระและตะวัน และฉากที่ 12 ร้องประชันทั้ง 3 คน ได้แก่ พีระ สุทัศน์ และตะวัน ทีมผู้ประพันธ์เพลง (ทำนอง เนื้อร้อง และเรียบเรียงเสียงประสาน) ได้ประพันธ์และเรียบเรียงเสียงประสานบทเพลงนี้ในช่วงเดือนมกราคมถึงเมษายน พ.ศ. 2561 สำหรับบทบรรยายงานวิจัย/สร้างสรรค์นี้จะนำเสนอเฉพาะบทเพลงหลักในฉากที่ 12 ที่มีทำนองครบถ้วนที่สุด คือ บทเพลงหมายเลข 37 หรือเพลงร้องหมายเลข 16 “เพื่อวันพรุ่งนี้ รีพริส”

วัตถุประสงค์

1. เพื่อประพันธ์บทเพลงหลักให้กับละครเพลง แกะดำโลกสวย เดอะมิวสิคัล
2. เพื่อเรียบเรียงเสียงประสานบทเพลงหลัก ให้เหมาะสมกับฉากต่างๆ ในบทละคร ตามที่ผู้กำกับการแสดงกำหนด
3. นำบทเพลงหลักมาเรียบเรียงเสียงประสานใหม่ เพื่อใช้เป็นดนตรีประกอบบทสนทนา (Underscore) เพลงคั่นระหว่างฉาก (Transition) และเพลงหลังปิดผ้าม่าน (Curtain Call)

ขอบเขตการวิจัย/ การสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์บทเพลงหลักนี้อยู่ภายใต้การกำกับของผู้กำกับการแสดงที่ได้กำหนดแนวคิด บทบาทตัวละคร และบทละครไว้แล้ว ทีมผู้ประพันธ์เพลงต้องทำงานตามข้อกำหนดดังกล่าวอย่างเคร่งครัด เพื่อให้คุณลักษณะของละครเพลงเรื่องนี้มีเอกภาพ อย่างไรก็ตาม ผู้กำกับการแสดงไม่ได้กำหนดลีลาดนตรี (Style) ให้บทเพลงหลัก ดังนั้นผู้ประพันธ์ทำนองจึงมีอิสระในการประพันธ์ทำนองและเรียบเรียงเสียงประสานบนบทบาทของตัวละครทั้ง 3 ตัวที่มีจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือ เพื่อประเทศชาติ ผู้ประพันธ์จึงประพันธ์ทำนองให้แสดงออกถึงความรู้สึกที่มุ่งมั่นเพื่อประเทศชาติ โดยใช้บันไดเสียงเมเจอร์ (Major Key) อัตราจังหวะค่อนข้างช้า (Medium Slow) และใช้เครื่องหมายประจำจังหวะ (Time Signature) 128

วิธีดำเนินการวิจัย/ การสร้างสรรค์

1. ประชุมกับทีมงานละครเพลง แกะดำโลกสวย เดอะมิวสิคัล โดยเฉพาะผู้อำนวยการบทละคร ผู้เขียนบทละคร ผู้อำนวยการฝ่ายสร้างสรรค์ ผู้อำนวยการออกแบบลีลา และผู้อำนวยการผลิต เพื่อสรุปบทละคร
2. ทดสอบทักษะนักแสดง (Audition) โดยเฉพาะช่วงเสียงการร้องของแต่ละคน
3. ประพันธ์ทำนองบทเพลงหลัก แล้วส่งผู้ประพันธ์เนื้อร้อง
4. ตรวจสอบเพลงที่ประพันธ์เนื้อร้อง
5. นำเสนอให้ผู้กำกับการแสดงวิจารณ์/แก้ไขจนได้บทเพลงหลักที่ต้องการ
6. พิมพ์โน้ตทำนองนำ (Leadsheet) ของบทเพลงหลักนี้ เพื่อให้นักแสดงใช้ฝึกซ้อม
7. เรียบเรียงเสียงประสานให้วงดุริยางค์ละครเพลง (Theatre Orchestra)

ผลการวิจัย/ การสร้างสรรค์

แนวคิดงานประพันธ์

บทเพลงหลัก “เพื่อวันพรุ่งนี้” ต้องการจะแสดงออกถึงความมุ่งมั่นเพื่อประเทศชาติ ผู้ประพันธ์จึงเลือกใช้บันไดเสียงเมเจอร์ อัตราจังหวะค่อนข้างช้า (Medium Slow) และเครื่องหมายประจำจังหวะ 128 เพื่อให้ท่วงทำนองมีความรู้สึกมุ่งมั่น จะก้าวเดินไปยังจุดมุ่งหมายอย่างแน่วแน่ ไม่ว่าจะต้องฝ่าฟันอุปสรรคต่างๆ ตัวอย่างของบทเพลงที่ลักษณะเช่นเดียวกันนี้ ได้แก่ The Impossible Dream (The Quest) จากละครเพลงเรื่อง Man of La Mancha ประพันธ์เนื้อร้องโดย Joe Darion และทำนองโดย Mitch Leigh

แต่ในความมุ่งมั่นเดียวกันเพื่อประเทศชาตินั้น ทั้ง 3 คนกลับมีทัศนคติและวิธีการที่ไปสู่เป้าหมายแตกต่างกัน ดังนั้น แต่ละตัวละครจะมีทำนองและเนื้อร้องที่แสดงออกถึงบทบาทของตนเอง เรียกว่า โมทีฟนำ (Leitmotif) ได้แก่ ตะวันไปสู่เป้าหมายด้วยวิธีที่ใสสะอาด เพราะฉะนั้น ท่วงทำนองดนตรีและเสียงเครื่องดนตรีต้องกลมกลืน (Consonance) สุกสันไปสู่เป้าหมายด้วยวิธีที่สปรก ดนตรีและเสียงเครื่องดนตรีต้องกระด้าง (Dissonance) และพระที่ไปสู่เป้าหมายได้ ไม่ว่าจะต้องทรยศเพื่อน ดนตรีและเสียงเครื่องดนตรีนอกจากจะต้องกระด้างแล้วยังต้องแฝงด้วยความร้ายกาจกว่าเดิมอีกด้วย

สังเกตลักษณะและบทวิเคราะห์บทเพลง

สังเกตลักษณะ (Song Form) ของบทเพลงหลัก “เพื่อวันพรุ่งนี้ รีฟริส” วิเคราะห์แบบทฤษฎีดนตรีแจ๊ส และดนตรีสมัยนิยม (Jazz and Pop Studies) เป็นลักษณะแบบ “Verse A – Verse B – Prehook – Hook” โดยแต่ละท่อนมีค่านิยาม ดังนี้

Verse คือ ท่อนเพลงที่มีเนื้อเพลง (Lyric) ในเนื้อหาที่ค่อยๆ บอกเล่าเรื่องราวหรือความเป็นมาก่อนที่จะไปถึงบทสรุปที่ประทับใจ ซึ่งสามารถมีเนื้อความได้หลายข้อ โดยใช้ทำนองเพลงและการดำเนินคอร์ด (Chord Progression / Harmony) ที่ซ้ำเดิม

Hook คือ ท่อนเพลงที่มีเนื้อเพลงที่เป็นบทสรุปของบทเพลง ต้องมีค่าที่ประทับใจผู้ฟัง จดจำได้ง่าย ยิ่งเป็นกลเม็ด (Gimmick) ต่อผู้ฟังในสมัยปัจจุบัน หรือสร้างคำแปลกใหม่ต่อสังคม ยิ่งจะได้รับความนิยมอย่างมาก เนื้อเพลงในท่อน Hook จะสามารถร้องหรือเล่นซ้ำได้ โดยเฉพาะนักร้องจะนิยมร้องซ้ำก่อนจะจบเพลง

Prehook คือ ท่อนเพลงที่อยู่ระหว่างท่อน Verse กับท่อน Hook มีเนื้อหา ทำนอง และดนตรี ที่ค่อยๆ นำพาไปสู่บทสรุปของบทเพลงที่ท่อน Hook เนื้อร้องและทำนองในท่อน Prehook จะไม่เปลี่ยน ไม่ว่าจะย้อนกลับมาเล่นซ้ำ และมักจะต้องเล่นท่อน Prehook ก่อนท่อน Hook เสมอ

Bridge หรือ Transition คือ ท่อนเพลงที่ขยายความจากเนื้อหาในท่อน Hook มีท่วงทำนองและดนตรีที่รู้เร้ากว่าท่อน Hook การดำเนินคอร์ดก็ต่างจากทุกท่อนในบทเพลง ซึ่งอาจมีการดำเนินคอร์ดแบบผสมโหมด (Mode Mixture) คือ ใช้การดำเนินคอร์ดนอกเหนือจากระบบไดอาโทนิค (Diatonic) ท่อน Bridge หรือ Transition มักจะปรากฏหลังท่อน Hook ก่อนท่อนเดี่ยวเครื่องดนตรี (Solo Adlib.)

ในส่วนของสัญลักษณ์ของคอร์ดเพื่อการวิเคราะห์บทเพลงนั้น เนื่องจากการใช้สัญลักษณ์คอร์ดในแบบทฤษฎีประสานเสียงแบบแผน (Traditional Harmony) แตกต่างกับทฤษฎีดนตรีแจ๊ส และดนตรีสมัยนิยม ดังมีรายละเอียดดังนี้

บทเพลง “เพื่อวันพรุ่งนี้ รีพริส” จาก
ละครเพลง แกะดำโลกสวย เดอะ
มิวสิคัล

“For Tomorrow to Come, Reprise”
from “Black Sheep” The Musical

นาวาตรี นบ ประทีปเสนา

Chord	Tradition	Jazz/Pop
Major	M	
Minor	m	-
Diminished	o	o
Augmented	+	+
Major Chord in Roman Numeral:	I	I
Minor Chord in Roman Numeral:	<u>i</u>	I-
Diminished Chord in Roman Numeral:	<u>i</u> ^o	I ^o
Augmented Chord in Roman Numeral:	I ⁺	I ⁺

- ทฤษฎีดนตรีแจ๊สใช้คอร์ดเลขโรมันตัวใหญ่ทั้งหมด แต่เติมสัญลักษณ์ – ที่บ่งบอกว่าเป็นคอร์ดไมเนอร์ต่อท้ายเลขโรมัน
- I คือ คอร์ดที่หนึ่งรูปพื้นฐาน (Root Position) Ia คือ คอร์ดที่หนึ่งพลิกกลับขั้นที่หนึ่ง (1st Inversion Chord) Ib คือ คอร์ดที่หนึ่งพลิกกลับขั้นที่สอง (2nd Inversion Chord) และ Ic คือ คอร์ดที่หนึ่งพลิกกลับขั้นที่สาม (3rd Inversion Chord)

บทเพลง “เพื่อวันพรุ่งนี้ รีพรีส” จาก
ละครเพลง แกะดำโลกสวย เดอะ
มิวสิคัล

“For Tomorrow to Come, Reprise”
from “Black Sheep” The Musical

นาวาตรี นบ ประทีป เสน

เพลงที่ 16 เพื่อวันพรุ่งนี้ Reprise

แกะดำ โลกสวย เดอะมิวสิคัล

เนื้อร้อง : แมนสรวง (ปิยารกุล) สุรางค์รัตน์
ทำนอง : นบ ประทีป เสน

Med. Slow ♩ = 65

Key Dm: D- D-/C Bb Asus⁴ A D- D-/C Bb Asus⁴ VAMP

Key F: A¹ B^bADD2 F^{ADD9/A} G-11 G-11/C

6 ต้อง ทำให้ ดี ต้อง อยู่ ข้าง ใน กรอบ_ ไม่ ยิน ไม่ ยอม น้อม รับ ที่ เกิน

10 งาม ไม่ว่า อย่ง - ไร เพื่อให้ ได้ ของ_ ที่ ต้อง-การ ขอ เพียง ได้ มา ผิด ถูก ก็ ปล่อย

14 มั่น_ ไม่-เป็น-ไร จะ เปลี่ยน ร้าย ให้ กลาย เป็น ดี ทุก ความ เปลี่ยน แปลง_ จะ ต้อง ไม่ มี สิ่ง ที่ แอบ

17 แผลง ด้วย แรง แห่ง ร้อน ให้ หมั่น ให้ หมอง_ ไม่ สด - ใส จะ ไม่ ยอม ให้

20 มี จะ ชิด จะ เขียน_ เส้น ทาง เดิน_ เส้น ทาง ที่ ต้อง เปลี่ยน ไป จะ ชิด จะ

Counterline 1: สู้ ศัตรู ยอม แลก ทุก อย่ง_ เพื่อให้ ได้ ทำ ตั้ง ใจ ยอม ทำ ทุก

Counterline 2: พี่ ระวัง จะ เขียน เส้น ทาง ที่ เดิน_ ทุก ก้าว ที่ เดิน ไป_ ด้วย ใจ ไม่ หวั่น_

บทเพลง “เพื่อวันพรุ่งนี้ รีพริส” จาก
ละครเพลง แกะดำโลกสวย เดอะ
มิวสิคัล

“For Tomorrow to Come, Reprise”
from “Black Sheep” The Musical

นาวาตรีเนบ ประทีปะเสน

2

23

IV B^{add2} 5[^] III-7 A-7 5[^] V7sus4/V G7sus4 5[^] V7a/V G7/B V9sus4 C9sus4 5[^] V7 C7 ตะวัน

เขียน ด้วย หัว-ใจ ด้วย แรงกาย และ ซี-วิต นี้ เพื่อ วัน พรุ่ง
 สู้ศึก
 ทาง เพื่อ ผืน ใหญ่ ไม่ ว่า ดี ร้าย ยัง - ไร ก็ จะ ต้อง ทำ ผืน ให้ จริง เพื่อ วัน พรุ่ง
 และ จะ ก้าว ไป ยัง ผืน ผืน จะ ก้าว ด้วย หลัก การ ที่ ถูก ต้อง เสมอ

HR

26 I F^{add2} 3[^] VI-7 /E D-7 3[^] II-7 G-7 3[^] V7b9sus4 Bb-6/C 5[^] V7 C7 Csus4

นี้ ที่ ต้อง ดี กว่าเก่า เพื่อ วัน พรุ่ง - นี้ ที่ ต้อง ดี กว่า เดิม ต่อ ให้ ต้อง
 นี้ ที่ ต้อง ดี กว่าเก่า เพื่อ วัน พรุ่ง - นี้ ที่ ต้อง ดี กว่า เดิม ต่อ ให้ ต้อง
 พระ Imitation
 เพื่อ วัน พรุ่ง นี้ ที่ ต้อง ดี กว่าเก่า เพื่อ วัน พรุ่ง นี้ ที่ ต้อง ดี กว่า เดิม

30 I F 5[^] V7/VI A7 3[^] VI-7 D-9 9[^] D-7 1[^] V9sus4/V G9sus4 1[^] 7[^] V7/IV G7

ท้อ ต้อง แท้ ต้อง ยอม แพ้ เรื่อง ไฉ ใน ทุก ก้าว เดิน ก็
 ท้อ ต้อง แท้ ต้อง ยอม แพ้ เรื่อง ไฉ ใน ทุก ก้าว เดิน ก็
 ต้อง ท้อ ต้อง ท้อ-แท้ เรื่อง ไฉ ใน ทุก ก้าว เดิน ทุก ก้าว เดิน ก็

บทเพลง “เพื่อวันพรุ่งนี้ รีพริส” จาก
ละครเพลง แกะดำโลกสวย เดอะ
มิวสิคัล

“For Tomorrow to Come, Reprise”
from “Black Sheep” The Musical

นาวาตรี นบ ประทีป ประเสน

3

The image displays a musical score for three systems. The first system (measures 33-35) features a Unison vocal line and piano accompaniment. Chords above the staff include II-7 (G-7), V9sus4 (C9sus4), C7, Isus4 (Fsus4), I (F), and V7a/II (D7/F#). The lyrics are: "พร้อม ที่ จะ เผ-ชิญ เพื่อ ไป ถึง ปลาย ทาง เพื่อ วัน พรุ่ง - นี้ ก็".

The second system (measures 36-38) is marked as a TAG. Chords include II-7 (G-7), /A, /Bb, /D, V9sus4 (C9sus4), V (Cdim3), C7, I (F), IVb (Bb/F), and I (F). The lyrics are: "พร้อม ที่ จะ เผ-ชิญ เพื่อ ไป ให้ ถึง วัน พรุ่ง - นี้".

The third system (measures 39-41) continues the melody with the same lyrics: "พร้อม ที่ จะ เผ-ชิญ เพื่อ ไป ให้ ถึง วัน พรุ่ง - นี้".

ท่อน Verse A คือ ท่อนที่พิมพ์อักษร A1 และ A2 เริ่มตั้งแต่จังหวะยก (Pickup) ก่อนห้องที่ 7 จนถึงห้องที่ 14
ท่อน Verse B คือ ท่อนที่พิมพ์อักษร A3 เริ่มตั้งแต่จังหวะยกก่อนห้องที่ 15 จนถึงห้องที่ 20
ท่อน Prehook B คือ ท่อนที่พิมพ์อักษร PH เริ่มตั้งแต่จังหวะยกก่อนห้องที่ 21 จนถึงห้องที่ 25
และท่อน Hook คือ ท่อนที่พิมพ์อักษร HK เริ่มตั้งแต่จังหวะยกก่อนห้องที่ 26 ถึงห้องที่ 35

การดำเนินคอร์ด (Chord Progression) ของบทเพลงหลัก “เพื่อวันพรุ่งนี้” นั้น ประโยคเพลงแรกนั้น (ท่อน A1 จังหวะยกก่อนห้องที่ 7) ไม่ได้ขึ้นต้นด้วยคอร์ดที่หนึ่ง (Chord I) ของบันไดเสียงเมเจอร์ แต่ขึ้นด้วยคอร์ดที่สี่ (Chord IV) ของบันไดเสียงเมเจอร์ ซึ่งจะทำให้ความรู้สึกที่ไม่ค่อยมั่นคง เป็นคำถาม และเหมือนจะต้องมีการดำเนินต่อไป เช่นเดียวกับท่อน A2 ที่มีทำนองและการดำเนินคอร์ดเหมือนกับท่อน A1 แต่ท่อน A3 ซึ่งเป็นท่อนที่ตัวละครทั้ง 3 ตัว เริ่มร้องประสานกัน ก็ขึ้นด้วยคอร์ดที่สี่ของบันไดเสียงเมเจอร์ เพราะต้องการความรู้สึกที่มั่นคง แน่วแน่ จนมาถึงท่อน Prehook ซึ่งเป็นท่อนที่ตัวละครทั้ง 3 ตัว เริ่มร้องประสานกัน ก็ขึ้นด้วยคอร์ดที่สี่ของบันไดเสียงเมเจอร์ ซึ่งให้ความรู้สึกที่ต้องนำไปสู่ท่อนต่อไป คือท่อน Hook ที่ใช้คอร์ดที่หนึ่งเป็นคอร์ดขึ้นต้น ให้ความรู้สึกที่หนักแน่น แน่วแน่ และมุ่งมั่น คอร์ดที่ใช้ส่วนใหญ่ในบทเพลงหลักนี้ เป็นการดำเนินคอร์ดในระบบไดอาโทนิค ยกเว้นในท่อน Prehook ห้องที่ 24 และในท่อน Hook ห้องที่ 32 ใช้คอร์ดโดมิแนนท์ระดับสอง (Secondary Dominant) เพื่อเปลี่ยนจากคอร์ดเดิมในระบบไดอาโทนิคที่เป็นคอร์ดไมเนอร์ เป็นคอร์ดเมเจอร์ ซึ่งจะทำให้เกิดเสียงที่สว่างและหนักแน่นขึ้น นอกจากนี้ ยังใช้คอร์ดโดมิแนนท์ระดับสองในท่อน Hook ห้องที่ 30 จังหวะที่ 3 (Chord A7 หรือ V7/VI) ซึ่งนอกจากจะทำให้เกิดเสียงที่สว่างและหนักแน่นขึ้นแล้ว ยังทำให้เกิดการเปลี่ยนท่วงเสียงชั่วคราว (Tonicization) เป็นบันไดเสียง D ไมเนอร์อีกด้วย

บทเพลง “เพื่อวันพรุ่งนี้ รีพริส” จากละครเพลง แกะดำโลกสวย เดอะมิวสิคัล

“For Tomorrow to Come, Reprise” from “Black Sheep” The Musical

นาวาตรี นป ประทีปเสนา

การวางแนวเสียงของคอร์ด (Chord Voicings) ในบทเพลงหลักนี้เป็นแบบแจ๊ส/ ป๊อป คือ มีการใช้โน้ตเสียงตึง (Tension Note) ได้แก่ โน้ตตัวที่ 7 ตัวที่ 9 ตัวที่ 11 (หรือโน้ต Suspension 4) และตัวที่ 13 ของคอร์ดเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งจะทำให้ได้เสียงดนตรีที่ไม่ชัดเจน เลือนลางคล้ายกับดนตรีในยุคอิมเพรสชัน (Impressionist Music) ถ้าเทียบกับภาพวาดก็จะคล้ายกับภาพวาดของ โคลด โมเนต์ (Claude Monet) จิตรกรในยุคสมัยอิมเพรสชันชาวฝรั่งเศส นอกจากนี้ ยังใช้คอร์ดพลิกกลับ (Chord Inversion) ซึ่งในทฤษฎีดนตรีแจ๊สและดนตรีสมัยนิยม เรียกคอร์ดเหล่านี้ว่า Chord “On” เช่น F/A, D-/C หรือ G-7/C เป็นต้น ซึ่งจะทำให้แนวเสียงเบสมีท่วงทำนองเป็นเส้นที่ราบเรียบ โดยไม่ใช้โน้ตกระโดดมากเกินไป

แนวทำนอง (Melodic Line) โน้ตหลักของแต่ละประโยคเพลงส่วนใหญ่จะพักที่โน้ตตัวที่ 3 ของคอร์ด ซึ่งความสัมพันธ์ดังกล่าวจะให้ความรู้สึกถึงความกลมกลืนกันเป็นอย่างมาก ท่วงทำนองแสดงความชัดเจนของคอร์ด เพราะเนื่องจากตัวที่ 3 ของคอร์ดจะบ่งบอกคุณลักษณะของคอร์ดว่าเป็นคอร์ดเมเจอร์หรือไมเนอร์ ตัวอย่างของบทเพลงที่ท่วงทำนองในแต่ละประโยคเพลงพักที่โน้ตตัวที่ 3 เช่น เพลง Autumn Leaves หรือ Fly Me to the Moon เป็นต้น นอกจากนี้ โน้ตหลักของแต่ละประโยคเพลงที่เหลือก็จะพักที่โน้ตตัวที่ 5 ตัวที่ 1 และตัวที่ 7 ของคอร์ด ซึ่งก็ยังเป็นโน้ตในคอร์ด (Chord Tone) ดังนั้น ทำนองหลักจึงยังมีเสียงที่กลมกลืนกันค่อนข้างมาก ประโยคเพลงที่ทำนองมีโน้ตที่ออกจากระบบไดอาโทนิค คือ โน้ต C# ในห้องที่ 30 ซึ่งต้องเป็นไปตามคอร์ด A7 ที่มีสมาชิกโน้ตได้แก่ A C# E และ G

แนวทำนองสอดประสาน (Counterpoint Line) ในท่อน Prehook ตัวละครทั้ง 3 ตัว ต่างต้องร้องแนวทำนองของตนเอง เพื่อแสดงออกถึงบทบาทและทัศนคติที่จะไปสู่เป้าหมายของแต่ละคน ผู้ประพันธ์ได้แต่งทำนองในท่อนนี้ด้วยทฤษฎีลีลาสอดประสานแนวทำนองสามแนว ตะวันผู้ซึ่งมีบทบาทที่ดำเนินชีวิตไปสู่เป้าหมายอย่างสุจริตจะร้องทำนองที่หนึ่งซึ่งเป็นทำนองหลัก สุตศน์ผู้ซึ่งทำทุกอย่างทุกอย่างเพื่อไปสู่เป้าหมาย ไม่ว่าจะวิธีนั้นจะต้องทุจริตหรือไม่ก็ตามจะร้องทำนองที่สอง และพระซึ่งมีบุคลิกที่เล็ดร่อน มีความมั่นใจในตนเองแต่ฝ่ายเดียวจะร้องทำนองที่สาม แนวทำนองทั้งสามจะถูกวิเคราะห์โดยใช้วิธีวิเคราะห์แบบเชงเคอร์ (Schenkerian Analysis) ดังมีรายละเอียดดังนี้

ทำนองที่หนึ่ง หรือ ทำนองหลักที่ร้องโดยตะวัน คือ แนวทำนองคงที่ (Cantus firmus หรือ C.F.) จะได้แนวทำนองที่ถูกลดรูปจนเป็นโน้ตคงที่แบบตัวขาวประจูด (Dotted Half Note)

ทำนองที่สอง ซึ่งร้องโดยสุตศน์ คือ ลีลาสอดประสานแนวทำนองประเภทที่สอง หรือแบบ 2:1 หมายถึง โน้ต 2 ตัวของทำนองที่สอง ต่อโน้ต 1 ตัวของแนวทำนองที่หนึ่ง ซึ่งขั้นคู่ที่เกิดขึ้นระหว่างทำนองทั้งสองนี้ เป็นขั้นคู่ 3 และ 5 เกือบทั้งหมด ซึ่งให้เสียงที่กลมกลืน (Consonance) ถึงแม้ในห้องที่สี่และห้าของท่อน Prehook จะมีขั้นคู่สองและสี่ ซึ่งเป็นขั้นคู่เสียงกระด้าง (Dissonance) แต่ก็มีโน้ตเลลา

(Resolution) ไปยังโน้ตถัดไปให้เกิดเป็นขึ้นคู่เสียงกลมกลืน

ทำนองที่สาม ซึ่งร้องโดยพีระ คือ ลีลาสอดประสานแนวทำนองประเภทที่ห้า หรือแบบอัสระ (Florid) ซึ่งเมื่อเทียบกับแนวทำนองหลักที่หนึ่งแล้ว ส่วนใหญ่จะได้ขึ้นคู่เป็นเสียงกลมกลืน และถึงแม้จะมีขึ้นคู่เสียงกระด้าง โดยจะใช้โน้ตเคลาถัดไปทุกครั้ง

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ทำนองทั้งสามแนวมีลีลาทำนองสอดประสานที่ถูกควบคุมด้วยขึ้นคู่เสียงกลมกลืนเป็นส่วนใหญ่ และโน้ตในแนวทำนองบนจังหวะตก (Down Beat) จะเป็นโน้ตในคอร์ด (Chord Tone) ทั้งหมด

เพื่อวันพรุ่งนี้ Prehook Counterpoint Analysis

เนื้อร้อง : แหมนสรวง (ปิยารกุล) สุรางครัตน์
ทำนอง : นบ ประทีปเสนา

Med. Slow ♩ = 65

Interval: 1 3 ② 1 3 1 ② 1 3 ② 1 3 ② 1

Interval: 5 3 3 5 3 5 3

Interval: -3 1 3 ② 1 ② 4 3 ⑦ 6 5 6 ④ 1 2 3 4

Interval: 5 3 4 3 ② ④ 3

ในท่อน Hook นั้น ทำนองของตะวันและสุทัศน์จะเคลื่อนที่ไปในทิศทางเดียวกันและประสานเสียงด้วยขึ้นคู่ที่กลมกลืน ส่วนทำนองของพีระจะสอดประสานแบบสะท้อนล้อเลียน (Imitation Echo) ทำนองหลัก ในทำนองสอดประสานเกือบทั้งหมดอยู่ในระบบไดอาโทนิค ยกเว้นห้องที่ 24 และ 32 ในแนวเสียงของสุทัศน์และพีระที่ใช้โน้ตตัว B เพื่อให้ตรงกับสมาชิกโน้ตในคอร์ด G7 ห้องที่ 29 ในแนวเสียงของสุทัศน์และพีระที่ใช้โน้ตตัว Db เพื่อให้ตรงกับสมาชิกโน้ตในคอร์ด Bb-6/C และห้องที่ 30 ในแนวเสียงของพีระที่ใช้โน้ตตัว C# เพื่อให้ตรงกับสมาชิกโน้ตในคอร์ด A7 แต่พีระจะร้องแนวเดียวกัน (Unison) กับตะวันตั้งแต่ห้องที่ 33-36 เช่นเดียวกับสุทัศน์ก็จะร้องแนวเดียวกับทำนองหลักของตะวัน

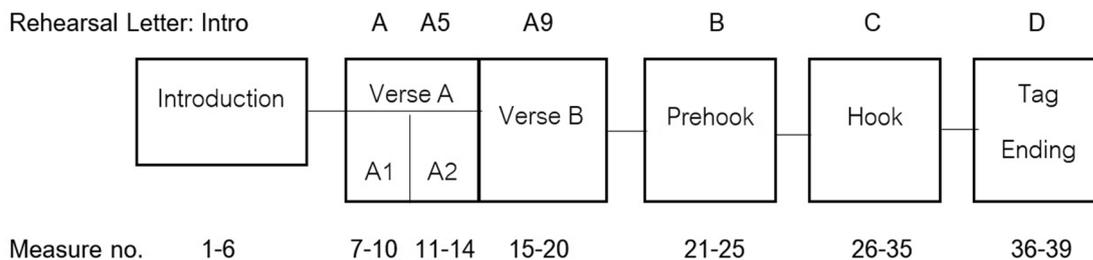
บทเพลง “เพื่อวันพรุ่งนี้ รีพริส” จาก ละครเพลง แกะดำโลกสวย เดอะ มิวสิคัล

“For Tomorrow to Come, Reprise” from “Black Sheep” The Musical

นาทรีนบ ประทีปะเสน

ตั้งแต่จังหวะยกก่อนห้องที่ 34 แล้วทั้ง 3 คน ก็จะแยกเป็นเสียงร้องประสานตั้งแต่จังหวะยกก่อนห้องที่ 37 จนจบเพลง โดยแนวทำนองสอดประสานของทั้ง 3 แนวมีความสัมพันธ์แบบสวนทิศทางกัน โดยเฉพาะแนวทำนองสอดประสานที่สองมีความน่าสนใจมากขึ้น และแสดงออกถึงพลังร้ายที่แฝงอยู่ในตัวของพีระ

สังคีตลักษณ์การเรียบเรียงเสียงประสาน (Arrangement Form) ของบทเพลงหลัก “เพื่อวันพรุ่งนี้ รีพริส” วิเคราะห์แบบทฤษฎีดนตรีแจ๊สและดนตรีสมัยนิยม (Jazz and Pop Studies) เป็นลักษณะสังคีตลักษณ์สองตอนแบบมีช่วงเชื่อม (Binary Song Form with Prehook Transition)



ช่วงนำ (Introduction) ใช้การดำเนินคอร์ดในบันไดเสียง D ไมเนอร์ ซึ่งเป็นกุญแจเสียงร่วม (Relative Key) กับบันไดเสียง F เมเจอร์ ให้เสียงดนตรีที่ค่อนข้างน่ากลัว เพื่อแสดงถึงความร้ายที่แฝงอยู่ในตัวของพีระ

การเรียบเรียงเสียงวงดนตรี (Orchestration) เครื่องดนตรีในวงดุริยางค์สำหรับละครเพลง (Theatre Orchestra) ของบทเพลงหลักนี้ ประกอบไปด้วย

Flute 1 คน	Electric/ Acoustic Guitar 1 คน
Oboe 1 คน	Electric Piano 1 คน
Bb Clarinet 1 คน	Keyboard I (Synth String) 1 คน
F French Horn 1 คน	Keyboard II (Synth Brass & String) 1 คน
Bb Trumpet 1 คน	Electric Bass Guitar 1 คน
Trombone 1 คน	Drum Set 1 คน
Auxiliary Percussion 1 คน (หลายเครื่อง)	Violin I 2 คน
Glockenspiel/ Percussion 1 คน (หลายเครื่อง)	Violin II 2 คน
Timpani 1 คน	Viola 2 คน
	Cello 2 คน

บทเพลง “เพื่อวันพรุ่งนี้ รีฟริส” จาก ละครเพลง แกะดำโลกสวย เดอะ มิวสิคัล

“For Tomorrow to Come, Reprise” from “Black Sheep” The Musical

นาวดรีนบ ประทีปะเสน

22.(S16) เพื่อวันพรุ่งนี้ Reprise แกะดำ โลกสวย เดอะมิวสิคัล

ผู้เรียบเรียง: อติคุณ อติคุณ
ผู้เรียบเรียง: อติคุณ อติคุณ
ผู้เรียบเรียง: อติคุณ อติคุณ

ดังได้กล่าวมาแล้ว บทเพลงหลัก “เพื่อวันพรุ่งนี้” ต้องแสดงออกถึงเสียงดนตรีที่มุ่งมั่นอย่างชาวสะอาดของตะวัน เสียงดนตรีที่สื่อถึงเป้าหมายที่ได้มาอย่างสกปรกของสุทศน์ และเสียงดนตรีที่แสดงออกถึงความร้ายกาจของคนที่ภายนอกดูเป็นคนดี แต่สามารถทรยศหักหลังเพื่อนได้ของพีระ การเรียบเรียงเสียงวงดนตรีจึงต้องสนับสนุนอารมณ์ของบทเพลงในช่วงต่างๆ ดังตัวอย่าง เช่น ท่อน C (Hook) ตะวันร้องทำนองหลักโดยมีฟลูตและกล็อกเคนชปิลเล่นไปพร้อมกันด้วย สุทศน์ร้องทำนองที่ประสานเสียงกับทำนองหลัก ซึ่งเปรียบเสมือนตะวันกับสุทศน์

บทเพลง “เพื่อวันพรุ่งนี้ รีพริส” จาก
ละครเพลง แกะดำโลกสวย เดอะ
มิวสิคัล

นาทรีน ปะทีปะเสน

“For Tomorrow to Come, Reprise”
from “Black Sheep” The Musical

รายการเพลงในละครเพลง แกะดำโลกสวย เดอะมิวสิคัล

Scene#	Song#	No.	Song Name
0	U0	1	Overture ตะวันรุ่งฯ
1	S1	2	บัดเดียวดังห่างเห่ง
		3	วังเวงแว่ว
2	S2	3	เพื่อวันพรุ่งนี้
2-3	U1	4	เพื่อวันพรุ่งนี้ Hook
		4	Transition
3	M1	5	ประห้วงเพื่อประชาธิปไตย
	S3	6	มาเกิดพี่น้องนักศึกษา
	M2	7	ประห้วงจนหิระถูกจับ
	S4	8	คว้าวาด
3-4	U2	9	เพื่อวันพรุ่งนี้ Hook
		9	Transition
4	M3	10	ที่สนามบิน
4-5	U3	11	เพื่อวันพรุ่งนี้ Hook
		11	Transition
5	S5&M4	12	อเมริกาแลนด์
	S6	13	วลาณาพบตะวัน
	M5	14	ในห้องสอบ
6	S7&M6	15	อยู่ดีๆ ทำไมลาออก
	U4	16	บ้านตะวัน
	U5	17	ไม่มีวันอภัย Underscore
6-7	U6	18	บ้านตะวัน

7	M7	19	หาเสียงผู้ว่าก.ท.ม.
	S8	20	คำสัญญา
7-8	U7	21	คำสัญญา Transition
8	U8	22	พรรคไทยประชา Piano Lounge
		23	พรรคไทยประชา
	S10	24	ยินดีด้วยคุณสุทัศน์
	S11	25	ต้องไปให้ถึงฝัน
8-9	U9	26	ต้องไปให้ถึงฝัน Transition
		26	Transition
9	S12	27	โรงพยาบาลเพื่อมวลประชา
	U10	28	โรงพยาบาล Underscore
9-10	U11	29	บ้านตะวัน
10	U12	30	พ่อประสิทธิ์ดีด้มลง
	S13	31	เพื่อนกันตลอดไป
10-11	U13	32	เพื่อนกันตลอดไป Transition
		32	Transition
11	S14	33	มาร์ชการประปา (รีด)
	U14	34	รีดการประปา Underscore
		34	Underscore
	U15	35	พาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ 1

**บทเพลง “เพื่อวันพรุ่งนี้ รีพริส” จาก
ละครเพลง แกะดำโลกสวย เดอะ
มิวสิคัล**

**“For Tomorrow to Come, Reprise”
from “Black Sheep” The Musical**

นาวาตรี นบ ประทีป เสน

12	S15	36	สิ่งที่ซ่อนอยู่คือความ ทะเยอทะยาน
	S16	37	เพื่อวันพรุ่งนี้ Reprise
12-13	U16	38	เพื่อวันพรุ่งนี้ Transition
13	S17&M9	39	เมื่อตะวันถูกลบยั้ง
13-14	U17	40	พาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ 2
14	M10	41	พฤษภาทมิฬ
	U18	42	บ้านตะวัน
	S18	43	สักวัน
14-15	U19	44	สักวัน Transition
15	U20	45	พาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ 3

	S19	46	ไม่เข้าใจ
	S20	47	ก้มหน้าไม่อายดิน
15-16	U21	48	ไม่มีวันอภัย Transition
16	S21	49	ขอให้เข้าใจ / ไม่มีวันอภัย
	U22	50	ก้มหน้าไม่อายดิน Underscore
		U23	51
17	S22	52	ตะวันรุ่งทรงรังสิริ Finale
F	M	53	Curtain Call

สรุปผลการวิจัย/ สร้างสรรค์

บทเพลง “เพื่อวันพรุ่งนี้ รีพริส” เป็นบทประพันธ์เพลงหลักเพลงสุดท้ายสำหรับละครเพลง แกะดำโลกสวย เดอะมิวสิคัล ซึ่งบทเพลงหลักเพลงสุดท้ายนี้ได้ถูกนำมาประพันธ์เนื้อร้องและเรียบเรียงเสียงประสานใหม่ เพื่อสร้างบรรยากาศและความรู้สึกที่ถูกต้องเหมาะสมในฉากที่ 12 รวมถึงสนับสนุนนักแสดงหลักทั้ง 3 คน ที่ต้องประชันการแสดงที่เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละคน จนเหมือนว่าตัวละครทั้งสามคนกำลังทะเลาะกัน ทั้ง ๆ ที่ต่างก็มีจุดประสงค์ที่ให้คุณประโยชน์ให้ประเทศชาติ แต่มีวิธีการไปสู่เป้าหมายต่างกัน เป็นการสรุปบทบาทของตัวละครหลักแต่ละคน ทำให้ผู้ชมเข้าใจและได้รับอรรถรสอย่างเต็มเปี่ยม จนเกิดประทับใจจากการชมละครเพลง แกะดำโลกสวย เดอะมิวสิคัล ยิ่งไปกว่านั้น ผู้ชมยังจำทำนองหลักได้ และระลึกถึงบทบาทของตัวละครทั้งสามผ่านทางารได้ยินบทเพลงหลักนี้ ทำให้เกิดความทรงจำที่ดีต่อละครเพลง แกะดำโลกสวย เดอะมิวสิคัล

ข้อเสนอแนะ

บทเพลงหลักตามมาตรฐานสากลควรเป็นบทเพลงที่มีเนื้อเพลงซึ่งมีเนื้อหากว้าง ๆ ไม่ใส่บทสนทนาหรือคำเจาะจงของบทละครลงไป เนื้อเพลง เพื่อที่จะทำให้บทเพลงหลักนี้สามารถร้องได้ทุกโอกาส มีความเป็นสากล ไม่ใช่การขับร้องเฉพาะเมื่อมีการแสดงละครเพลง และบทเพลงหลักที่มีความเป็นสากลจะได้รับความนิยมถึงขั้นเป็นบทเพลงมาตรฐาน (Standard Song) และส่งผลให้ผู้ชมเรียกร้องให้จัดการแสดงละครเพลงซ้ำได้อีก (Restage) ในโอกาสต่อไป นอกจากนี้ ละครเพลงแกะดำโลกสวย เดอะมิวสิคัล คือ โครงการวิจัยและงานแสดงที่หลายคณะวิชาร่วมกันสร้างสรรค์ผลงานแบบสหวิทยาการ ซึ่งมหาวิทยาลัยยังยึดมั่นที่จะปฏิรูปการศึกษาด้วยการนำองค์ความรู้ทุกด้านมาผสมผสานกัน ให้คณาจารย์และนักศึกษาจากทุกคณะวิชาได้มีโอกาสทำงานร่วมกัน เพื่อส่งเสริมให้คนไทยได้ร่วมกันสร้างนวัตกรรมใหม่ต่อสังคมและประเทศชาติ

บรรณานุกรม

ณัชชา พันธุ์เจริญ. การแต่งทำนองสอดประสาน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.
..... พจนานุกรมศัพท์ดุริยางคศิลป์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เกษกรัต, 2552.

บทเพลง “เพื่อวันพรุ่งนี้ รีพริส” จาก
ละครเพลง แกะดำโลกสวย เดอะ
มิวสิคัล

นาวาตรี นบ ประทีป ประเสน

“For Tomorrow to Come, Reprise”
from “Black Sheep” The Musical

- Adler, Samuel. *The Study of Orchestration*. New York: W.W. Norton & Company, Inc., 1989.
- Benjamin, Thomas. *Counterpoint in the Style of J.S. Bach*. New York: Schirmer Books, 1986.
- Doezema, Bob. *Arranging 1 Workbook*. Boston: Berklee College of Music, 1986.
- Fux, Johann Joseph. *Gradus Ad Parnassus: the Study of Counterpoint*. New York: W.W. Norton & Company, Inc., 1943.
- Josefs, Jai. *Writing Music for Hits Songs*. Cincinnati: Writer’s Digest Books, 1989.